

Rada
Unii Europejskiej

Bruksela, 19 października 2016 r.
(OR. en)

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2016/0325 (COD)

13296/16
ADD 1

RECH 288
MED 52
AGRI 556
MIGR 184
CODEC 1478

WNIOSEK

Od: Sekretarz Generalny Komisji Europejskiej,
podpisał dyrektor Jordi AYET PUIGARNAU

Data otrzymania: 18 października 2016 r.

Do: Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Sekretarz Generalny Rady Unii
Europejskiej

Nr dok. Kom.: SWD(2016) 331 final

Dotyczy: DOKUMENT ROBOCZY SŁUŻB KOMISJI - STRESZCZENIE OCENY
SKUTKÓW - towarzyszący dokumentowi:
Wniosek dotyczący decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie
uczestnictwa Unii Europejskiej w partnerstwie w dziedzinie badań
i innowacji w regionie Morza Śródziemnego (PRIMA) podejmowanym
wspólnie przez kilka państw członkowskich

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument SWD(2016) 331 final.

Zał.: SWD(2016) 331 final

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 18.10.2016 r.
SWD(2016) 331 final

DOKUMENT ROBOCZY SŁUŻB KOMISJI

STRESZCZENIE OCENY SKUTKÓW

Towarzyszący dokumentowi:

Wniosek dotyczący decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady

**w sprawie uczestnictwa Unii Europejskiej w partnerstwie w dziedzinie badań i
innowacji w regionie Morza Śródziemnego (PRIMA) podejmowanym wspólnie przez
kilka państw członkowskich**

{COM(2016) 662 final}
{SWD(2016) 332 final}

Streszczenie oceny skutków

Ocena skutków – Wniosek dotyczący decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady

w sprawie uczestnictwa Unii Europejskiej w partnerstwie w dziedzinie badań i innowacji w regionie Morza Śródziemnego (PRIMA)

A. Zasadność działań

Systemy zaopatrzenia w wodę i żywność w regionie Morza Śródziemnego są zarządzane w sposób nie zrównoważony. Wyzwanie to jest spotęgowane zmianą klimatu i niesie za sobą istotne następstwa, w tym niestabilność i napięcia społeczno-gospodarcze oraz migrację zewnętrzną.

Głównym powodem nie zrównoważonego zarządzania systemami zaopatrzenia w wodę i żywność w regionie Morza Śródziemnego jest brak wspólnego zestawu innowacyjnych rozwiązań dostosowanych do lokalnych realiów regionu, dających się łatwo przenosić w jego obrębie, w pełni przetestowanych i sprawdzonych na miejscu.

Rozwiązania takie nie pojawiają się, ponieważ ogólny poziom inwestycji w badania naukowe i innowacje w regionie Morza Śródziemnego nie jest współmierny do skali regionalnych wyzwań; poziom inwestycji różni się znacznie między poszczególnymi krajami; finansowanie nie jest ukierunkowane na sprostanie wyzwaniu związanemu z wodą i żywnością; zaangażowane zainteresowane strony – na przykład z sektora prywatnego – nie zawsze mają wystarczające zdolności w zakresie badań naukowych i innowacji; a wysiłki w zakresie współpracy w dziedzinie badań naukowych i innowacji między państwami członkowskimi UE a państwami południowego i wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego są zbyt rozproszone (regulowane głównie umowami dwustronnymi), by mogły wywrzeć znaczące skutki.

Jaki jest cel inicjatywy?

Ogólnym celem jest opracowanie w pełni przetestowanych i sprawdzonych wspólnych innowacyjnych rozwiązań w dziedzinie systemów zaopatrzenia w wodę i żywność tak pilnie potrzebnych w regionie Morza Śródziemnego, dzięki czemu systemy te staną się bardziej efektywne, opłacalne i zrównoważone, a rozwiązanie problemów wyższego rzędu w dziedzinie wyżywienia, zdrowia, dobrostanu i migracji – łatwiejsze.

Opisany cel ogólny można przełożyć na następujące cztery cele szczegółowe:

- opracowanie stabilnego, długofalowego, wspólnego programu strategicznego w dziedzinie badań naukowych i innowacji w zakresie systemów zaopatrzenia w wodę i żywność;
- ukierunkowanie wszystkich krajowych programów w dziedzinie badań naukowych i innowacji na realizację programu strategicznego w dziedzinie badań naukowych i innowacji;
- strukturalne włączenie wszystkich (publicznych i prywatnych) odpowiednich podmiotów z obszaru badań naukowych i innowacji do realizacji programu strategicznego poprzez łączenie wiedzy i zasobów finansowych, aby osiągnąć niezbędną masę krytyczną;
- wzmocnienie zdolności wszystkich zaangażowanych podmiotów do finansowania i realizacji badań naukowych i innowacji.

Na czym polega wartość dodana podjęcia działań na poziomie UE?

Inicjatywa ta wpisuje się w pełni w nowe ramy partnerstwa z krajami trzecimi w ramach Europejskiego programu w zakresie migracji, gdyż ukierunkowana jest na niektóre z podstawowych przyczyn migracji; sytuje się między polityką w zakresie badań, zmiany klimatu, środowiska i rolnictwa; i stanowi nowy model współpracy na rzecz rozwoju w ramach nowego partnerstwa, gdyż obejmuje inwestorów prywatnych, wykorzystuje ograniczone środki budżetowe oraz skupia się na MŚP i zrównoważonej infrastrukturze.

Jedynie działanie na szczeblu UE jest zdolne do osiągnięcia skoordynowanego i zintegrowanego programu o skali, zakresie i masie krytycznej niezbędnych do realizacji celów ogólnych i szczegółowych. Działanie na szczeblu UE charakteryzuje silny efekt dźwigni, ponieważ mobilizuje ono znaczne dodatkowe inwestycje publiczne i prywatne. Zapewnia ono również skutki wykraczające poza politykę i rozwiązania z zakresu badań naukowych i innowacji, a tym samym wspiera politykę zewnętrzną UE oraz działania mające na celu zajęcie się pierwotnymi przyczynami migracji. Zaangażowanie UE w PRIMA może także zwiększyć widoczność i globalną odpowiedzialność Europy w duchu polityki sąsiedztwa UE, która zachęca do zróżnicowania i większej wzajemnej odpowiedzialności między krajami partnerskimi.

B. Rozwiązania

Jakie warianty legislacyjne i nielegislacyjne rozważono? Czy wskazano preferowany wariant? Dlaczego?

Wariant 0: Brak zmiany polityki – scenariusz odniesienia – „Horyzont 2020” nadal będzie wspierał ogólne kwestie związane z wodą i żywnością na zasadzie *ad hoc*. Jest mało prawdopodobne, by uruchomione zostały specjalne inicjatywy mające na celu zintegrowanie śródziemnomorskich systemów badań naukowych i innowacji. Poszczególne działania trwałyby zwykle 3–4 lata. Skutki byłyby ograniczone. Nie jest to wariant preferowany.

Wariant 1: Działanie w ramach ERA-NET Cofund – głównym działaniem w ramach programu „Horyzont 2020” mogłyby być wdrożenie jednego (lub kilku) współfinansowanych wspólnych zaproszeń do składania wniosków na działania prowadzące do finansowania ponadnarodowych projektów badań naukowych lub innowacji. Poszczególne działania trwałyby zwykle 5 lat. Nie pozwoliłoby na znaczące rozwinięcie wymiaru innowacji, ponieważ krajowe programy, które objęte byłyby współpracą i koordynacją działalności, zajmują się głównie działalnością w zakresie badań publicznych organizacji badawczych. Wariant 1 nie doprowadziłby prawdopodobnie do integracji krajowych programów finansowania badań we wspólnym programie strategicznym. Nie jest to wariant preferowany.

Wariant 2: Wspólny program PRIMA na podstawie art. 185 TFUE – przepis ten umożliwia UE udział w programach badawczych i rozwojowych podjętych przez kilka państw członkowskich, w tym udział w strukturach utworzonych na potrzeby wykonania tych programów. Art. 26 rozporządzenia w sprawie programu ramowego „Horyzont 2020” określa warunki i kryteria dotyczące określenia i zaproponowania inicjatywy na podstawie art. 185 TFUE. Oprócz innych kryteriów inicjatywy na podstawie art. 185 mogą być proponowane przez Komisję w przypadkach, gdy potrzebna jest specjalna struktura na potrzeby realizacji oraz kiedy uczestniczące państwa wykazują wysoki poziom zaangażowania w integrację na poziomie naukowym, zarządzania i finansowym. Wariant ten obejmuje opracowanie wszechstronnego strategicznego programu badań i jego pełne wdrożenie poprzez wiele międzynarodowych zaproszeń do składania wniosków podjętych przez szereg państw uczestniczących i realizowanych przez specjalną jednostkę ds. realizacji. Jest to zwykle zobowiązanie długoterminowe (10 lat). UE zapewni wsparcie finansowe w wysokości równej inwestycjom krajowym. Ten wariant jest najbardziej odpowiedni do osiągnięcia celów ogólnych i szczegółowych, a zwłaszcza do realizacji szeregu projektów pilotażowych i demonstracji w strategicznych sektorach związanych z systemami zaopatrzenia w wodę i żywność. Uwzględnia on wszelkie wnioski – w odniesieniu do zarządzania wkładem finansowym Unii, osiągnięcia odpowiedniego wpływu itp. – z wdrażania wcześniejszych i obecnych inicjatyw na podstawie art. 185. Wariant ten jest też tak zaprojektowany, by zapewniał należyte zarządzanie finansami i chronił interesy finansowe Unii Europejskiej poprzez odpowiednie kontrole *ex ante*, sprawozdawczość finansową i kontrole *ex post*.

Jak kształtuje się poparcie dla poszczególnych wariantów?

Podczas internetowych konsultacji z zainteresowanymi stronami **wariant 2** uznano za optymalny wariant strategiczny.

Grupa ekspertów, jak stwierdzono w sprawozdaniu, również uznała **wariant 2** za najbardziej korzystny.

Z szerszej perspektywy politycznej wariant, który uznano za priorytetowy, musi być proporcjonalny do wagi problemu oraz jego dotkliwości, konieczności rozwiązania go w sposób rzetelny i bezzwłoczny oraz do ambicji i zobowiązania uczestników, by przeznaczyć na jego rozwiązanie wystarczające zasoby i uwagę. W tym kontekście, ze względu na potencjalnie większą **skuteczność** w realizacji wyznaczonych celów, większą **efektywność** wdrażania oraz większą **spójność** z innymi politykami i programami, wariant 2 wydaje się najbardziej odpowiedni, chociaż mogą wystąpić pewne ryzyka, które będą musiały zostać odpowiednio ograniczone.

C. Skutki wdrożenia preferowanego wariantu

Jakie korzyści przyniesie wdrożenie preferowanego wariantu lub – jeśli go nie wskazano – głównych wariantów?

Preferowany wariant na podstawie art. 185 pozwoli na osiągnięcie szybkiej integracji krajowych programów i działań w dziedzinie badań i innowacji w regionie Morza Śródziemnego. Zapewni efektywne i skuteczne świadczenie w pełni poprzedzonych kompletną fazą pilotażową i demonstracyjną wspólnych innowacyjnych i zintegrowanych rozwiązań w zakresie systemów zaopatrzenia w wodę i żywność. Zapewni większe możliwości dla MŚP i innych przedsiębiorstw w sektorze wody i żywności w regionie Morza Śródziemnego. Będzie miał duże pozytywne skutki dla środowiska. Przyczyni się do poprawienia środków utrzymania rolników. Przyniesie znaczne pozytywne skutki gospodarcze. Poprawi żywienie i zdrowie ludzi w regionie Morza Śródziemnego. Przyczyni się również do większej stabilności politycznej i ograniczy migrację wewnętrzną i zewnętrzną.

Jakie są koszty wdrożenia preferowanego wariantu lub – jeśli go nie wskazano – głównych wariantów?

Inicjatywa ta wymaga zainwestowania 200 mln EUR z programu „Horyzont 2020” w okresie 10 lat trwania wspólnego programu PRIMA. Taki wkład finansowy UE odpowiada podobnej kwocie zadeklarowanej przez

państwa uczestniczące. Między wkładem finansowym UE a wkładem finansowym państw uczestniczących określony zostanie wyraźny podział odpowiedzialności. Wkład finansowy UE będzie skoncentrowany przede wszystkim na działaniach w dziedzinie badań i innowacji na wyższym poziomie gotowości technologicznej w formie wsparcia niezbędnej masy krytycznej dla ograniczonej liczby strategicznie wybranych projektów pilotażowych i demonstracji. Wkład finansowy państw uczestniczących będzie skoncentrowany na działaniach w dziedzinie badań i innowacji na niższym poziomie gotowości technologicznej, na działaniach w zakresie mobilności i szkoleń, tworzeniu sieci kontaktów itp. W rocznych planach prac zapewniona zostanie spójność między wszystkimi działaniami oraz ich ukierunkowanie na osiągnięcie celów operacyjnych, szczegółowych i ogólnych.

Jakie będą skutki dla przedsiębiorstw, MŚP i mikroprzedsiębiorstw?

Inicjatywa zapewni przedsiębiorstwom, MŚP i mikroprzedsiębiorstwom w regionie Morza Śródziemnego, zwłaszcza w sektorach wody i żywności, większe możliwości gospodarcze. W regionie Morza Śródziemnego mikroprzedsiębiorstwa oraz małe i średnie przedsiębiorstwa stanowią główną siłę napędową gospodarki i zatrudnienia. MŚP działające w branży przemysłu spożywczego stanowią znaczną część łącznej liczby MŚP i mają duży potencjał w zakresie innowacji. Według grupy ekspertów PRIMA połowa MŚP działających w branży spożywczej mogłaby prowadzić działalność innowacyjną, co pozwoliłoby im zaangażować się w znacznie większym stopniu na przykład w łańcuchy wartości w przemyśle spożywczym.

Czy przewiduje się znaczące skutki dla budżetów i administracji krajowych?

W ramach inicjatywy uczestniczące państwa wniosłyby wkład w wysokości 200 mln EUR. Inicjatywa ta będzie w pełni angażować podmioty sektora publicznego we wszystkich państwach uczestniczących, w tym ministerstwa, agencje i inne podmioty finansujące w państwach członkowskich UE i państwach spoza UE, które są zainteresowane problemami występującymi w regionie Morza Śródziemnego w dziedzinie systemów zaopatrzenia w wodę i żywność. Transfer wiedzy i tworzenie umiejętności uznaje się za bezpośrednie skutki wdrożenia wariantu 2, ponieważ zakłada on stworzenie nowego i zintegrowanego sposobu działania na rzecz regionu Morza Śródziemnego w dziedzinie badań i innowacji.

Czy wystąpią inne znaczące skutki?

Wpływ wariantu na podstawie art. 185 jest szeroki i obejmuje skutki w zakresie badań i innowacji, przemysłu, środowiska, rolnictwa, żywienia, zdrowia, polityki i migracji. .

D. Działania następcze

Kiedy nastąpi przegląd przyjętej polityki?

W przypadku wariantu na podstawie art. 185 należy dokonać oceny skuteczności zarówno na poziomie programu (z uwzględnieniem tego, czy osiągnięto ogólne cele), jak i na poziomie krajowym (z uwzględnieniem celów poszczególnych krajów). Przewiduje się niezależną ocenę okresową i końcową. Warunki i wymagania dotyczące danych do tych ocen należy określić na początku inicjatywy na podstawie art. 185.